

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri:

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâshı **GAD FRANKO**

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri
Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk
Fakültesi Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mah-
kemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Aşil mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mec-
muası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu
azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazihanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

**Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber
400 kuruştur.**

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

BANKALAR MATBAASI

Haim, Rozio ve Ş^{kı}

1932

Hukukî Bilgiler Cemiyetinin

İlmî Konferansları

Yazan : A. Refik.

Gayesi : Yeni hukuk inkişafı sahasında çalışmaktan ibaret olmak üzere resmen teessüs ve teşekkül etmiş olan (Hukukî Bilgiler Cemiyetinin) ilmî faaliyetinin mevzuu dahilinde ilerletmekte olduğunu Bu cümleden olarak cemiyetin merkezi olan Bahtiyar hanında güzide hukukçularımız tarafından hukuk ilminin mühim mevzuları hakkında ilmî konferanslar verilmektedir.

Garb medeniyetlerinin muhtelif hukuk fakültelerinde hukuk tahsillerini ikmal etmiş ve aynı medeniyet alemindeki hukukî terekki-leri burada tettebbü suretile ilmî bir mevki almış yüksek hukuçularımızı azası olarak toplamış olan bu cemiyetin akademik tarzdaki çalışmasından Türk hukuk aleminin müstefit olacağı şüphesizdir.

Her hangi bir camianın dileği bütün beşeriyetin daimî ve girift münasebetlerini tayin hususunda mühim bir rolü olan hukuk ilmî bu günkü telekkiye göre mevzii değil alemişümuldur.

İdeal Cümhuriyetimizin yaptığı inkılapla bizde alemişümul hukuk sahasında bihhakın girmiş olduk. Bunun tabii ve lüzumlu neticesi de bu sahede medenî alemin çalışma tarzında faaliyeti teksif ile Türk hukuçuların kıymetli mütalea ve eserlerini her kese tanıttırmak ve hülâsa hukuk sahasında bir mevki almak ne kadar faideli olur.

Uzun asırların tetkik ve tecrübeleri zekâi beşerin ilmî usullarla çalışmaları mahsulu olan yeni hukukun Türk camiai medeniyesine temâmî intibakını temin şüphesiz Türk hukuçularının vazifesidir. Alakadar resmî makamların bu husustaki kıymetli çalışmalarını teshil için hukuk fakültemizden beklenen ilmî tetkikler, müelliflerimizin kıymetli

mekale ve eserleri tatbikat sahasında temyiz mahkememizin içtihatları ve hakim, avukat unvanlarıyla türk hukuk ve adaletinde vazife almış kıymetli uzuvların ilmi görüşleri ne kadar lüzumlu ve faideli ise bütün bu güzide zümreyi ifade eden ilmi cemiyetlerin mesaisi de o derece naziktir. Bu itibarla memleketimizde teessüsünü gördüğüm Hukukî Bilgiler Cemiyetinin meşkûr mesaisini efkârî umumiyeeye arz etmeği meslekî bir vazife telekki ettim.

Cemiyetin bu yakında tertip ettiği iki konferansta bulunmak davetini aldığım vakit cidden sevinmiştir.

Hakim ve avukat bu iki adalet hadımının günlük mesaisi az çok beşerin ıztırapları arasına sığışmış bir tarzda cereyan ettiğinden gayesinin ülvîyeti kadar salikleri için yorucu ve bir az da sikici olduğu teslim olunur. Hukukun asıl tatlı ve vüs'atlı kısmı akademiktir. Bunun en mühimmi de münakaşalı ilmi konferanslardır. Kıymetli bir hukukunun çetin bir mevzuu intihapla bunun üzerinde günlerce çalışmasında mevcut kanunî hükümlerden başliyerek mahkeme içtihatlarından, ülemanın mütalealarından yüksek eserlerdeki fikirlerden mülhem olarak vardığı neticeden samiiilerin bir iki saat zarfında istifade etmeleri bulunur fırsattır mı ? Bilhassa konferansı müteakkip meslekdaş hazırun arasında aynı mevzuu dahilinde ilmi münakaşa ve mütalealarda bulunulması faide hududunu tevsi ve maksadü gayesi daha vüzuhla temin eder. Cemiyetin tertip ettiği konferanslar da bu hususiyeti haizdir.

Garp memleketlerinde hukukun terekki ve tekâmülü için ilmi cemiyetlerin rolü mühimdir. Muhterem arkadaşım Mustafa Reşit Bey efendinin büyürdukları veçhile Fransada ayan ve mebusan azaları ve avukatlar gibi ilmi ve içtimai mevkii yüksek zevattan mürekkep (Société d'études législative comparées) Kanunların ilmi ve tatbik sahasındaki tesirlerini nazara alarak tadil ve tebdillerinin ilk esaslarını ihzar eden bu cemiyetin ilmi müzakere ve kararları parlamentoda cayı kabul olacak derecede manevi ve ilmi bir tesiri de haizdir.

Her hususta garp ırfanını, garp mesai usulunu kabul eden memleketimizde de böyle feyizli ve ilmî müesseselerin teşekkül ve tealisî şüphesiz bir umdedir. Asıl mevzuumuza gelelim.

İlk konferanstan birinin hatibi Mülkiye Mektebi Hukuku hususiyei düvel muallimi avukat Abdülhak Kemal ve diğerinin ki Müderris ve Avukat Mustafa Reşit beyfendilerdi. Hakimlerle avukatlardan mürekkep kıymetli bir kütle muvacehesinde verilen bu iki konferanstan brinin mevzuu (Hususî Hukuk düvel noktai zazarından iflâs) ve diğerinin de (Devlet matlubatı ve hapis) idi. Birincisinin bilhassa dünya buhranı karşısında şümullu vaziyeti ve diğerinin — senelerden beri devam eden borç için hapis hakkındaki muhtelif mütalealar itibarile hususi ehemmiyeti malûmdur.

Muhterem Abdülhak Kemal Beyefendi konferasına (heman her memleketin dahilî hukukunda iflâs me's'esi yekdiğerinden pek farklı ad edilmeyecek surette hal edilmiştir) mukkademesile başlayup iflâs hakkındaki hükümlerden maruf ülemanın mütalea ve içtihatlarından, ve beynelmilel tesirlerinden etraflica bahs etmiş ve hususî hukuku düvel noktai nazarından iflâs hakkında bize ilmî bir ziyafet vermiştir.

Muhterem Mustafa Reşit Beyefendi de borç için hapsin roma hukukundaki telekkisinden ve ezcümle Tiber nehrinin öte tarafına atılan bedbaht borçlular hakkında esir muamelesinin bile tevciz edildiğinden başliyerek borç için hapsin muhtelif memleketlerde geçirdiği safhalardan ve vardıği neticelerden ve Devlet alacağı için lüzümlü müeyyedelerden etraflica bahs etmiştir.

Her iki mevzu hakkında muhtelif hukuk müntesipleri ilmî mütalea ve kanaatlarını beyan suretile istifade sahası tevsi olunmuştur.

Borç için hapis hususunun leh ve aleyhinde şimdiye kadar yazılan ve söylenen şeyler üzerine münakaşalı müzakerelerden ittifakla şu neticenin hasıl olduğunu görüyoruz.

(Hukukçlarımız, hukukun eski telekkisine göre borç için hapis

lehinde değil belki icra kanununun gayesini temin edecek sade ve tatbik kabiliyetini haiz mahdud ve fakat esaslı müeyyedelerin bulunması temenniyatını izhar etmişlerdir. Belki tadilatta bu gayenin temini de teşekküre şayandır.)

Hatiplerin faideli ve uzun beyanatını ve hukuçlarımızın kıymetli mütalealarını icmalen arza bile makalemin hacmi müsait olduğundan icmali bir fikirle iktifa ediyorum.

Hülâsa her iki hatip vazifelerinde muvaffak olmuşlardır. Hazır bulunan kıymetli hukuçlarımızın ilmî sahasındaki iktidarları bir kere daha tezahür etmiştir. Hukukî Bilgiler Cemiyetinin eyi mevzu dahilinde muvaffakiyet yolunda yürüdüğü de görülmüştür. Cümlesini tebrik ederken ilmî ihatarlarından ettiğim istifade itibarile teşekkür borcumu ifaya bu satırla müsaraat ettiğimi kayt eylerim.

Avukat

Hakim Oğlu

Ahmet Refik.

Sabık Temyiz azasından

Borç için hapis cezası lâzım mı, değil mi?

“Hukukî bilgiler cemiyeti” heyeti umumiye içtimasında

bu mesele görüşüldü...

Yazan : Siddik Sani

Hukukî Bilgiler cemiyeti aylık mutad içtimasını Birçok hâkim,